

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยที่เริ่มจากการเก็บข้อมูลเอกสาร แนวทางการวิจัยและสถานที่เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในปัจจัยของรูปแบบการเมืองการปกครอง การบูรณาการอิสลามกับการเมืองการปกครอง ตลอดจนการจัดแบ่งรูปแบบการเมืองการปกครองของกลุ่มโลกมุสลิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ บรูไน มาเลเซียและอินโดนีเซีย โดยได้ศึกษาในด้านปัจจัยของการขับเคลื่อนระหว่างศาสนากับการเมืองรวมถึงด้านอื่นๆ ที่มีส่วนในการสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงในสังคม ตลอดจนได้ให้ความสำคัญต่อความเป็นมาของแต่ละประเทศดังกล่าว โดยได้มองถึงประเด็นการเข้ามาเผยแผ่ของศาสนาอิสลามเป็นหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่างๆ ที่ได้เกิดขึ้น

ศาสนาอิสลามนั้นนับว่าเป็นทางนำในการดำรงชีวิตในทุกๆ ด้านของมุสลิมทุกคน ทั้งเนื้อหาคำสอนและบทบัญญัติต่างๆ ไม่เพียงแต่จะเป็นเรื่องความเชื่อและความศรัทธาในพระเจ้าเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงเรื่องราวทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวิทยาการสาขาต่างๆ ด้วย สำหรับมุสลิมทุกคนแล้วอิสลามเป็นเสมือนกรอบแห่งการดำรงชีวิตที่พระเจ้าได้กำหนดไว้เพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้ที่ปฏิบัติตามทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ดังนั้นประเด็นเรื่องศาสนาอิสลามในบริบททางการเมืองถือเป็นแนวทางสำคัญของการดำเนินงานทางด้านการเมืองการปกครองในประเทศต่างๆ ที่มีมุสลิมเป็นชนกลุ่มใหญ่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก

สำหรับการเมืองการปกครองในอิสลามนั้นได้มีการยึดหลักคำสอนที่ว่า แนวคิดว่าด้วยความเชื่อในเอกภาพของอัลลอฮ์ ตลอดจนแนวคิดที่ว่าด้วยศาสน์แห่งนบีมุฮัมมัด คือต้นแบบสำหรับการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์ของมุสลิม และแนวคิดที่ว่าด้วยการเป็นผู้แทนของอัลลอฮ์ คือการใช้อำนาจในการเมืองการปกครองนั้น มุสลิมต้องปฏิบัติในฐานะเป็นผู้แทนเท่านั้น มิได้มีการมสิทธิ์ที่สมบูรณ์ จึงไม่มีสิทธิ์ปฏิบัติตามอำเภอใจ และนอกจากแนวคิดหลักคำสอนดังกล่าวแล้ว อิสลามยังใช้หลักพื้นฐานที่สำคัญในการเมืองการปกครอง ซึ่งประกอบไปด้วยหลักการความยุติธรรม ถือเป็นหัวใจหลักของการปกครองในอิสลาม หลักการปรึกษาหารือ อิสลามได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาหารือ เพราะเป็นการตักเตือนซึ่งกันและกัน การแสดงแนวคิด ความคิดเห็นที่แต่ละคนมีอยู่ให้คนอื่นได้รับทราบ การประชุมเพื่อปรึกษาหารือจึงเป็นเรื่องจำเป็น และเป็นหลักการที่สำคัญในการคลี่คลายประเด็นปัญหา หลักการการแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสม การแต่งตั้งหรือคัดเลือกผู้ที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งนั้นสำคัญมาก จึงมีการกำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจน คือ ใช้หลักความเหมาะสมเป็นหลัก ในที่นี้หมายถึงความเหมาะสมที่ครอบคลุมทั้งทางโลกและทางธรรม และสุดท้ายหลักการความเสมอภาค นับได้ว่าเป็นหลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งของอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้นำ

นอกจากนี้การเมืองการปกครองของโลกมุสลิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นก็มีการเมืองการปกครองที่แตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ ดังนั้นประเทศบรูไน มาเลเซียและอินโดนีเซียก็มีความแตกต่างกัน ตามแนวคิดอิสลามนั้นรัฐเป็นสิ่งจำเป็นตามธรรมชาติของมนุษย์ที่จะเป็นกลไกสำคัญอันจะทำให้พวก

เขาไปสู่จุดมุ่งหมายแห่งอิสลามได้ คือการนำอิสลามมาใช้เพื่อสร้างความสันติและความเป็นธรรมในทุกแง่มุมของชีวิตของทั้งปัจเจกบุคคลและส่วนรวม ทั้งนี้รัฐยังมีอำนาจในการส่งเสริมการทำความดีและยับยั้งการกระทำชั่วซึ่งเป็นความชอบธรรมของรัฐในการให้คุณและให้โทษ

การเมืองการปกครองในอิสลามจะแบ่งเป็น 3 ประเภทหลักๆ ประเภทแรกเป็นการปกครองโดยคนเดียว คนเดียวที่กุมอำนาจสูงสุดของประเทศ เช่น ระบบกษัตริย์ ประธานาธิบดี ประเภทที่สองการปกครองโดยบุคคลสองบุคคล การปกครองโดยคนสองคน เป็นการปกครองที่มีคนสองคนมีอำนาจสูงสุดเท่ากันในการปกครองบ้านเมือง การตัดสินใจทุกอย่างต้องผ่านบุคคลทั้งสองเพื่อพิจารณา และประเภทสุดท้ายการปกครองโดยคณะบุคคล การปกครองรูปแบบนี้จะมีคณะบุคคลคณะหนึ่งเข้ามาบริหารประเทศ เรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปกครองจะต้องผ่านการตัดสินใจของคณะบุคคลดังกล่าว

สำหรับกระแสอิสลามพลวัตแห่งการขับเคลื่อนทางการเมืองในกลุ่มประเทศโลกมุสลิมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บรูไน มาเลเซียและอินโดนีเซีย จะเห็นได้ว่าแต่ละประเทศนั้นมีการเมืองการปกครองที่แตกต่างกันไป ทั้งๆที่เป็นประเทศมุสลิมด้วยกัน อาจสืบเนื่องมาจากประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลให้แต่ละประเทศนั้นมีรูปแบบการเมืองการปกครองที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ

ประเทศบรูไนดารุสซาลาม กระแสอิสลามและพลวัตแห่งการขับเคลื่อนทางการเมือง การแพร่ขยายของศาสนาอิสลามเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 15 เมื่อผู้ปกครองบรูไนได้ทรงอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงแห่งมะละกา จึงได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ทำให้เกิดการแพร่ขยายศาสนาอิสลามไปตามหมู่เกาะต่างๆจนกระทั่งถึงภาคใต้ของหมู่เกาะฟิลิปปินส์และอาณาบริเวณโดยรอบ ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกซึ่งสเปนได้นำเข้ามาเผยแพร่ภายหลังจากที่ได้ครอบครองเกาะลูซอน ทางภาคกลางของฟิลิปปินส์ เมื่อแนวทางแห่งอิสลามได้เข้ามาในบรูไนการเปลี่ยนในสังคมก็ได้เกิดโดยปริยายโดยเฉพาะ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในแต่ละวันผ่านการแสดงออกอย่างชัดเจน อย่างที่ Gordon P.Means ได้กล่าวไว้ว่า “อิสลาม คือระบบความเชื่อทางด้านศาสนา ด้วยการนำเสนอพื้นฐานและยืนยันหลักการที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านอุดมคติแห่งศาสนาได้พื้นฐานแห่งระบบการเมืองและความเป็นเอกภาพของผู้ศรัทธา ด้วยเหตุนี้ การเชื่อมร้อยแก่นสำคัญของหลักการศาสนาและโครงสร้างแห่งอุดมการณ์เพื่อการขับเคลื่อนทางการเมืองและมุมมองทางการเมืองของผู้ศรัทธา”

สำหรับการเมืองและการปกครองของบรูไนนั้น อำนาจสูงสุดทางด้านการปกครองประเทศนั้นเป็นของสมเด็จพระราชาธิบดีและมีสภาต่างๆ โดยมีระบบสุลต่านเป็นผู้นำสูงสุดของประเทศและใช้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติภายใต้แนวความคิดของมัซฮับอิหม่ามาซาฟีอีการปกครองรูปแบบนี้ได้ดำเนินตั้งแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน นอกจากนี้บรูไนยังสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในชาติด้วยการใช้แนวความคิด “Melayu Islam Beraja” แนวคิดนี้นับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บรูไนสามารถปกครองรัฐได้ในรูปแบบของตน อุดมการณ์นี้ก็ได้นำมาใช้ในระบบการปกครองบรูไนผ่านแนวความคิดความเป็นชาติพันธุ์ แต่ถึงอย่างไรระบบการปกครองดังกล่าวนี้ก็อยู่ภายใต้เงื่อนไขระบบราชาธิปไตย หลังจากที่บรูไนได้นำเอาแนวคิด “Melayu Islam Beraja” มาปกครองประเทศนั้น แนวคิดนี้ก็ไดกลายมาเป็นการกำหนดเป็นกฎหมายของรัฐด้วยการนำหลักคำสอนของศาสนาอิสลามมาเป็นแนวทางในการวางกฎเกณฑ์การพิจารณาและยังใช้แนวคิดนี้มาพัฒนารัฐและยังแสดงให้เห็น

เห็นว่าประเทศเล็ก ๆ อย่างบรูไนสามารถแสดงความปึกแผ่นและยังแสดงถึงอัตลักษณ์ของตนไว้ชัดเจนมาก นั่นคือ วัฒนธรรมมาเลย์ ตั้งแต่ต้นมาหลักปรัชญา “Melayu Islam Beraja” นับเป็นแนวความคิดที่สำคัญในการปกครองประเทศของรัฐบาลและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของพลเมืองบรูไน

กระบวนการทางการเมืองการปกครองในประเทศบรูไนนับว่าได้อย่างที่กล่าวไว้ข้างต้นคือระบบการปกครองนั้นจะเป็นแบบสุลต่านที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศบรูไน ปี ค.ศ.1959 และในกระบวนการทางการเมืองของบรูไนนับว่าได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจากระบบปกครองโดยสุลต่านมาสู่การปกครองโดยใช้กระบวนการสร้างประชาธิปไตย โดยเริ่มจากสมเด็จพระราชาธิบดีได้ฟื้นฟูสถานิติบัญญัติ และได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1959 จึงทำให้การแก้ไขในครั้งนี้ มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติขึ้นมา รวมถึงการปรับเปลี่ยนคณะรัฐมนตรีอีกด้วย แต่อย่างไรนั้นอำนาจในการบริหารประเทศสูงสุดก็อยู่ที่สุลต่านซึ่งได้ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหาร สำหรับฝ่ายนิติบัญญัตินั้นจะมีสมาชิก 21 คน จะได้รับการแต่งตั้งโดยสุลต่าน แต่รัฐธรรมนูญเดิมนั้นได้กำหนดให้มีสมาชิกสภา 45 คน และต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมโดยสุลต่านได้ให้ยกเลิกสภาเดิม และมีการแต่งตั้งสภาขึ้นมาใหม่โดยมีสมาชิกทั้งหมด 29 คน และสุดท้ายฝ่ายตุลาการรัฐธรรมนูญได้ให้อำนาจของตุลาการนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของศาลฎีกา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่อีกรูปแบบหนึ่งของบรูไน

จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาทำให้ประเทศเล็ก ๆ อย่างบรูไนสามารถฟื้นฟูตัวเองด้วยการใช้ระบบการเมืองการปกครองที่สามารถควบคุมความเป็นชาติพันธุ์ของตนได้อย่างเป็นปึกแผ่น โดยเฉพาะความเป็นประเทศหลังจากได้รับเอกราช บรูไนนับได้สร้างความเข้มแข็งให้ตัวเองด้วยสร้างเศรษฐกิจที่มั่นคงและยังมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ ทำให้เห็นได้ว่าบรูไนได้นำเอาแนวความคิดรวมกับการใช้ระบบการเมืองการปกครองได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้บรูไนเป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าเอาแนวความคิดของตนเองมาใช้ภายใต้เงื่อนไขศาสนาอิสลาม แต่บรูไนสามารถที่จะผลักดันให้ประเทศตัวเองเจริญและเป็นสุขได้ต่อไป

สำหรับกระแสอิสลามและพลวัตรแห่งการขับเคลื่อนทางการเมืองของประเทศมาเลเซียนั้นก็จะเป็นในอีกรูปแบบหนึ่ง มาเลเซียนับได้ว่าเป็นประเทศสังคมพหุวัฒนธรรมอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งได้ประกอบไปด้วยชาติพันธุ์และวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่มาเลเซียก็ได้มีการจัดระบบการปกครองไว้อย่างเปิดเผย ระหว่างพลเมืองที่เป็น “มุมิบุตร” กับ “มิใช่มุมิบุตร” มุมิบุตรคือชาวพื้นเมืองดั้งเดิมในแหลมมลายู ซึ่งมีใช่แต่พลเมืองเชื้อสายมาลายูเท่านั้นที่จะได้สิทธิทุกอย่างอย่างเต็มขั้นและส่วนที่มิใช่มุมิบุตรนั้นก็จะเป็น พลเมืองที่มีเชื้อสายอื่น ได้แก่เชื้อสายจีน และเชื้อสายอินเดียเป็นส่วนใหญ่ พลเมืองเหล่าที่มีมิใช่มุมิบุตรจะถูกจำกัดสิทธิในหลายๆประการ

ประเทศมาเลเซียนับเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ มาเลเซียใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาในรูปแบบสหพันธ์รัฐ โดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มาเลเซียอย่างไรนั้นรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์รัฐก็ได้แบ่งส่วนของอำนาจการบริหารเป็น อำนาจของรัฐบาลสหพันธ์, อำนาจรัฐบาลแห่งรัฐ ในส่วนของมาเลเซียเองนั้นได้ใช้ระบบสหพันธ์เป็นรูปแบบในการบริหารประเทศ ปัจจุบันมาเลเซียมีรัฐทั้งหมด 13 รัฐ ซึ่งรัฐทั้งหมดนี้ก็ได้ทำข้อตกลงร่วมกันในสร้างชาติมาเลเซีย แต่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นก็มีการยึดมั่นเวียนกันจากรัฐต่างๆแห่งสหพันธ์รัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดำรง

ตำแหน่งบริหารประเทศ รวมถึงมีสภาคู่ คือสภาราษฎร และวุฒิสภา ซึ่งรูปแบบการปกครองดังกล่าวนี้ได้รับอิทธิพลมาจากอังกฤษ ซึ่งเคยเป็นเจ้าอาณานิคมของมาเลเซีย แต่ในส่วนของกิจการต่างๆภายในรัฐนั้นจะถูกดูแลโดยรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลของสหพันธรัฐ ทั้งนี้รัฐบาลที่เข้ามาดูแลกิจการภายในรัฐนั้นก็ล้วนมาจากความไว้วางใจจากประชาชนโดยมาจากการเลือกตั้ง ด้วยเหตุที่มาเลเซียแบ่งการปกครองเป็นรัฐทำให้เกิดการปกครองอย่างทั่วถึง จึงเป็นส่วนสำคัญในการการสร้างความเข้มแข็งในชาติได้

แม้จะเป็นประเทศประชาธิปไตยและมีพลเมืองถึงร้อยละ 35 ที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม แต่มาเลเซียก็ประกาศให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และยังคงการจำกัดการสร้างวัด โบสถ์ อย่างเข้มงวด พลเมืองไม่สามารถเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่นได้ และการเผยแพร่ศาสนาอื่นแก่ประชากรมุสลิมเป็นสิ่งต้องห้าม การแพร่ขยายศาสนาอิสลามในมาเลเซียเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 1950 เมื่อพระเจ้าปราเมศวร กษัตริย์แห่งเมืองมะละกาหันไปเข้ารับศาสนาอิสลามแล้วเปลี่ยนพระนามเป็น สุลต่านมูฮัมมัดซาร์ จากนั้นมะละกาก็เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่ทำให้แหลมมลายูและหมู่เกาะบริเวณนั้นกลายเป็นรัฐอิสลามไป

ท่ามกลางความหลากหลายในเชื้อชาติก็ได้มีเหตุจลาจลขึ้น โดยชาวมาเลย์และชาวจีนได้มีการขัดแย้งกัน ทำให้ทางรัฐบาลต้องประกาศภาวะฉุกเฉิน เหตุการณ์ครั้งนี้นับว่าเป็นอีกจุดเปลี่ยนครั้งสำคัญในการขับเคลื่อนทางการเมืองของมาเลเซียและผลมาจากจากเปลี่ยนนี้จึงทำให้รัฐบาลได้ลดสิทธิของชาวจีนลง ทำให้เห็นถึงการแบ่งแยกระหว่างเชื้อชาติเด่นชัดมากขึ้น ท่ามกลางความกดดันดังกล่าวทำให้มีการปลุกระดมในเรื่องของความเป็นรัฐอิสลามขึ้นมา โดยมีกลุ่มขบวนการตะวะห์เป็นแกนนำ ด้วยเหตุนี้ทำให้รัฐบาลมาเลเซียต้องออกกฎหมายควบคุมกลุ่มนี้ แต่หลังจากนั้นมาเลเซียก็สามารถควบคุมทุกอย่างได้ให้เป็นไปตามระบบ นอกจากการจัดการด้านความเป็นอยู่ของพลเมืองแล้ว มาเลเซียยังประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ หลังจากนั้นมาเลเซียก็มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านเศรษฐกิจ และการเมือง อย่างไรก็ตามการเมืองมาเลเซียเองก็ราบรื่นหรือเป็นไปตามอำนาจหลักของกลุ่มแกนนำทางการเมืองเสียทั้งสิ้น

ระบบรัฐบาลของมาเลเซียมีทั้งรัฐบาลกลางหรือสหพันธ์ และรัฐบาลแห่งรัฐ แต่ละรัฐมีสุลต่านเป็นกษัตริย์ปกครองประเทศ โดยมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันระหว่างสุลต่านทั้ง 9 รัฐ การปกครองเป็นแบบรัฐสภา ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกมาจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาที่สมาชิกมาจากการแต่งตั้ง อำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับสภาผู้แทนราษฎร โดยสามารถแบ่งโครงสร้างการปกครองของมาเลเซียเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ

ถึงแม้มาเลเซียจะเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ แต่มาเลเซียก็สามารถสร้างเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งและความก้าวหน้าได้ ภายใต้การอยู่ร่วมกันด้วยความหลากหลาย แต่หาได้ว่าเขาจะมีความขัดแย้งกันตลอดเพื่อความสงบสุขในประเทศต่างฝ่ายต่างก็มีความเข้าใจและต่างปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของตน ด้วยเหตุนี้ทำให้มาเลเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สามารถพัฒนาตนเองให้มีความเจริญได้อยู่ตลอดเวลา

ประวัติศาสตร์ทางการเมืองผ่านการขับเคลื่อนของศาสนาอิสลามในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งอินโดนีเซีย มีระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐและหัวหน้าฝ่ายบริหาร รัฐธรรมนูญ แห่งปี ค.ศ. 1945 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และได้มีการกำหนด “หลักปรัชญาศีล” (Pancasila)

สำหรับหลักพื้นฐานของปรัชญาศีลนั้นหลักๆ จะกล่าวถึงแนวคิดแบบชาตินิยมแห่งอินโดนีเซีย แนวความคิดลัทธิชาตินิยมแบบนานาชาติหรือหลักมนุษยธรรม และรวมไปถึงความเห็นพ้องต้องกันโดยการใช้ หลักยุดิธรรมในสังคม และสุดท้ายหลักการสร้างอินโดนีเซีย เมอร์เดกาคือใช้หลักการนับถือต่อเอกองค์อัลลอฮ์ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ประชาชนมีความเป็นหนึ่งเดียว ต่อมาการใช้หลักปรัชญาศีลนี้ก็ได้ออกต่อต้านขึ้นโดยมีการ อ้างว่าหลักดังกล่าวได้ให้ผลประโยชน์แก่ฝ่ายรัฐเพียงผู้เดียว จึงทำให้เกิดการเดินขบวนชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์ดังกล่าวนี้นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ทางการเมืองของอินโดนีเซีย

ในปี ค.ศ. 1930 เซก เมาลานา อิบรอฮิม พ่อค้าชาวอาหรับได้นำศาสนาอิสลามไปเผยแพร่ที่ชาวเป็น ครั้งแรก อิบรอฮิมพยายามเกลี้ยกล่อมองควิชัยแต่ไม่สำเร็จ จึงหันไปเกลี้ยกล่อมระเด่นปาตาซึ่งเป็นพระราช โอรสให้นับถือศาสนาอิสลาม และเขาก็ทำได้สำเร็จ หลังจากนั้นทำให้ศาสนาอิสลามเกิดการเผยแพร่ไปตาม เกาะต่างๆในอินโดนีเซีย แต่อย่างไรก็ตามมีผู้ค้นพบหินสุสานที่จารึกชื่อฟาติมะห์ บินตี โมมุนซึ่งเสียชีวิตเมื่อ ฮ. ศ. 475 หรือ ค.ศ. 1082 ที่ชวา ซึ่งแสดงว่ามีผู้มาในดินแดนแห่งนี้ก่อนเซก เมาลานา อิบรอฮิม

หลังจากนั้นมาก็ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเมื่อชาวดัตช์ได้เข้ามามีอำนาจในการปกครองอินโดนีเซีย โดย ได้มีเหตุการณ์ต่างๆเกิดขึ้นที่เป็นการรุกรานและกดขี่ชาวมุสลิม ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดการต่อต้านชาวดัตช์ทำให้เกิด กระแสการต่อสู้ขึ้น และการกดขี่ดังกล่าวได้นำไปสู่การเกิดแนวใหม่ขึ้นมา ภายใต้แนวคิดที่เชื่อว่าการศึกษาระดับ แบบตะวันตกนั้นมีความทันสมัยกว่า เมื่อเกิดแนวคิดดังกล่าวขึ้นมาทำให้ Snouck Hurgronje หรือ สนูค ฮูร์ โกรนจี ผู้เชี่ยวชาญในอิสลามได้ออกมาเสนอแนวคิดว่าการศึกษาระดับตะวันตกนั้นไม่ได้ทำให้มีความทันสมัย แต่จะเป็นการต่อต้านศาสนาอิสลามมากกว่า แต่เขาก็ได้เสนออีกว่าวิถีดังกล่าวนี้ก็กลับทำให้เกิดการรวมกลุ่มของ อิสลามอย่างเหนียวแน่นขึ้นเพราะทำให้ชาวอินโดนีเซียนั้นเห็นถึงการรวมกลุ่มและควรมีความเชื่อในแนวคิด เดียวกันมากขึ้น จึงจะสามารถต่อสู้กับสิ่งที่พวกเขาต่อต้านได้ จึงทำให้ประชาชนในประเทศอินโดนีเซีย โดยเฉพาะมุสลิมนั้นได้ออกมาขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการปลดปล่อยจากดัตช์ อินโดนีเซียมีพัฒนาการทาง ประวัติศาสตร์ที่ยาวนานจึงเป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมที่สำคัญต่างๆ เช่นศรีวิชัย มัชปาหิต ชวา อาเจระห์ รวมทั้งยังเป็นหมู่เกาะที่มีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ทำให้อินโดนีเซียเจริญรุ่งเรือง และเป็นประเทศ หนึ่งที่ถือได้ว่ามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนาที่สำคัญของโลก

โครงสร้างสถาบันทางการเมืองและการบริหารของอินโดนีเซียจะเป็นแบบรัฐเดี่ยว โดยปกครองด้วย ระบอบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขและหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีหลักปรัชญาศีลเป็นหลักในการปกครอง ประเทศ สำหรับเหตุการณ์ทางการเมืองของอินโดนีเซียนั้นได้เกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ส่วนหนึ่งอันเนื่องมาจาก การเข้ามาเป็นอาณานิคมของประเทศเจ้าอาณานิคมทำให้อินโดนีเซียมีการเปลี่ยนแปลงและมีเหตุการณ์ที่ทำให้ อินโดนีเซียต้องรวมกลุ่มในชาติตนเองเพื่อปลดปล่อยจากการตกเป็นอาณานิคมในแต่ละครั้งออกไปได้อย่าง สำเร็จ และนับว่าหลักปรัชญาศีลเป็นอุดมการณ์ที่ขับเคลื่อนทางการเมืองและสังคมที่สำคัญภายใต้ “ความเชื่อใน พระเจ้าองค์เดียว”

ปัจจุบันอินโดนีเซียนับว่าเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดอีกประเทศหนึ่ง และยังเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานกว่า 2,000 ปี ศาสนาอิสลามจึงกลายเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญอีกอย่างในการเปลี่ยนแปลงของอินโดนีเซีย กระบวนการขับเคลื่อนต่างๆ นับเป็นแรงกระตุ้นและพลังขับเคลื่อนต่อสังคมในอินโดนีเซีย กระนั้น กระแสการนำอิสลามมาปรับใช้กับการเมือง จึงเป็นมิติที่ค่อนข้างสำคัญ เพราะประเทศอินโดนีเซีย คือ แนวทางแห่งอิสลาม แม้รัฐจะไม่ประกาศหลังจากได้รับเอกราชจากฮอลันดา ทว่าวิถีแห่งการปฏิบัติ นั้น ตามแนวทางอิสลามนั้นก็ได้นำไปอย่างต่อเนื่อง ทว่าพลวัตรแห่งประชาชนและภาคประชาสังคมนั้นเป็นอีกหนึ่งกำลังในการขับเคลื่อนการใช้ศาสนาอิสลามในอินโดนีเซีย

จากการที่ได้ศึกษาวิจัยในประเด็นดังกล่าวทำให้ทราบถึงรูปแบบการเมืองการปกครองว่ามีความว่าเหมือนและแตกต่างกันในรูปแบบใดนั้นสามารถกล่าวได้ว่า ประเทศบรูไนมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเลเซียมีการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ส่วนอินโดนีเซียนั้นเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบประธานาธิบดี แต่อย่างไรก็ตามโดยรวมแล้วนั้นก็นับว่าไม่แตกต่างกันมากนัก เพราะเป้าหมายของการปกครองประเทศของแต่ละประเทศนั้นคือ การที่ปกครองประเทศให้มีความสงบสุข และตอบสนองต่อความเป็นสุขของประชาชนในประเทศให้ได้มากที่สุด นอกจากรูปแบบการปกครองแล้วก็ยังได้ศึกษาในเรื่องการบูรณาการอิสลามทางการเมืองการปกครอง โดยได้ใช้แนวคิดหลักเดียวกัน คือ หลักการนับถือต่อเอกองค์อัลลอฮ์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ประชาชนมีความเป็นหนึ่งเดียว และในประเด็นสุดท้ายการจัดแบ่งรูปแบบการเมืองการปกครองของกลุ่มโลกมุสลิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซียนั้นก็อาจมีความแตกต่างกันไป ส่วนหนึ่งเกิดจากได้รับอิทธิพลจากประเทศเจ้าอาณานิคมที่เข้ามาปกครองประเทศในช่วงนั้น ทำให้ได้รับอิทธิพลโครงสร้างการเมืองการปกครองของประเทศเจ้าอาณานิคมนั้นมาบ้างเป็นบางส่วน อย่างไรก็ตามโครงสร้างหลักของการปกครองประเทศนั้นก็ได้อุทิศสร้างขึ้นใหม่โดยอาจมีโครงสร้างเดิมอยู่บ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นการสร้างความเจริญของชาติให้มีการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในประเด็นวิจัยเรื่องดังกล่าว ทำให้ได้เห็นถึงความแตกต่างของรูปแบบการเมืองการปกครอง จนกระทั่งการบูรณาการศาสนาอิสลามให้มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนทางการเมือง ตลอดจนการจัดแบ่งการปกครองของทั้งสามประเทศว่ามีความเป็นไปในรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของประเทศนั้นๆ ไป แต่หลักพื้นฐานในการปกครองประเทศของทั้งสามประเทศนี้ คือ การนำศาสนาอิสลามมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทำให้ทั้งสามประเทศมีความเหมือนในความเป็นประเทศมุสลิมด้วยกัน และยังให้ทราบถึงการบูรณาการทางการเมืองมาใช้กับแนวทางอิสลามได้อย่างสมบูรณ์แบบ ด้วยเหตุนี้ทำให้ทั้งสามประเทศสามารถเป็นประเทศที่มีความพร้อมทั้งในด้านการพัฒนาสังคมและด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป